

Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Verseny

2008/2009

TÖRTÉNELEM

III. (országos döntő) forduló

2009. április 18.

MEGOLDÁS

Kecskeméti Humán Középiskola, Szakiskola és Kollégium
Széchenyi István Idegenforgalmi, Vendéglátóipari Szakközépiskola és Szakiskolája

Versenyző		Pontszám	
Kódja		Elérhető	Elért
OD-TO-.....		90 pont

..... Javító tanár Zsűri elnöke
-----------------------	-----------------------

Kedves Versenyző!

*A feladatsor megválaszolására 60 perc áll rendelkezésére.
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatja meg, kérjük, ügyeljen az idő
beosztására! A megoldáshoz bármely iskolai történelem atlaszt használhatja!*

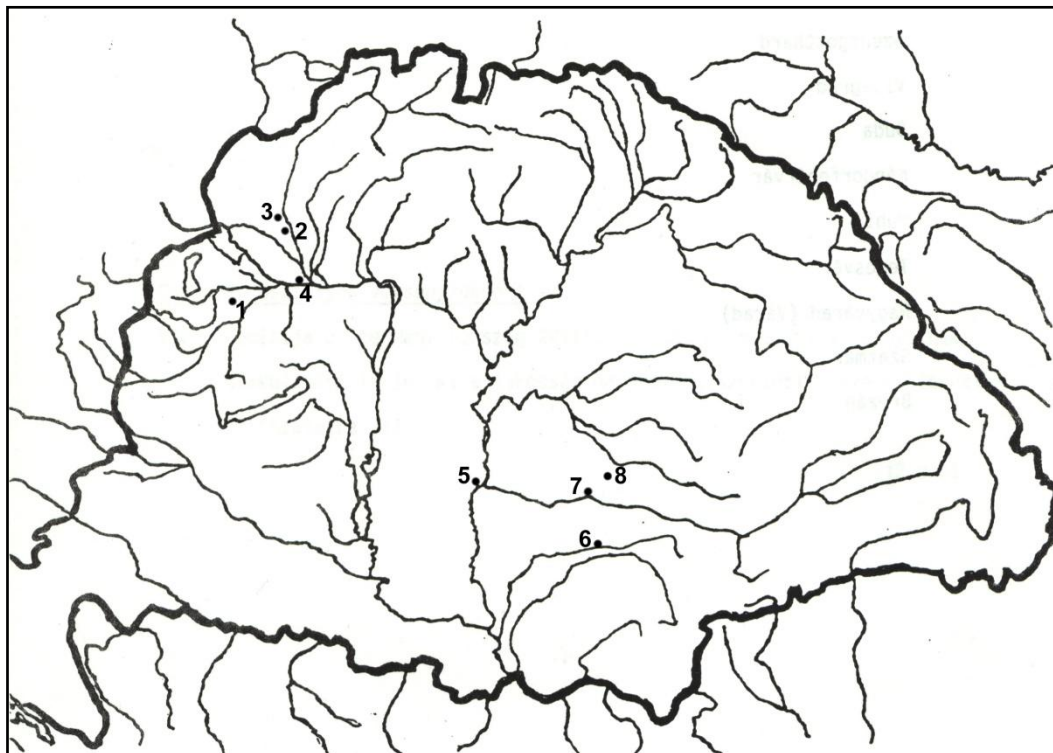
Sikeres feladatmegoldást kívánunk!

1. feladat

16/ . . .

Az 1848/1849-es szabadságharc 160. évfordulójáról emlékezünk meg ebben a tanévben. A Haynau támadásával összefüggő csaták és politikai események helyneveit jelző, sorszámmal ellátott pontokat találhatja a térképen. A sorszámnevek az események időrendjét jelzik! Az atlasz segítségével ismerje fel és nevezze meg a helységeket, a hozzájuk köthető pontos időponttal együtt!

Sorszám	A helység neve	A csata, illetve az esemény időpontja
1.	Csorna	Június 13.
2.	Zsigárd	Június 16.
3.	Pered	Június 20–21.
4.	Komárom/Ács	Április 26., Július 2. (11.)
5.	Szeged	(Július 5–augusztus 1.) Augusztus 5.
6.	Temesvár	Augusztus 9.
7.	Arad	Augusztus 11.
8.	Világos	Augusztus 13.

2. feladat

5/ . . .

A New York-i tőzsde összeomlása. Olvassa el az 1929-es tőzsdekrachról szóló beszámolót, és válaszoljon röviden a tartalmához kapcsolódó kérdésekre!

„New York, 1929. október 26. A tőzsdeügynökök irodáiban egyik izgatott jelenet a másikat követte. Sokan, különösen a női spekulánsok, elájultak, amikor megtudták, hogy elveszítették egész tőkéjüket. Kétségbeesett jelenetek és dühkitörések gyakoriak voltak. Az újságok apróhirdetésein is megmutatkozott a tőzsde összeomlása. Luxusautókat és drága ékszereket kínálnak fel megvételre olyanok, akik tegnap még milliomosok voltak. A zálogházak egész New Yorkban olyan jó üzleteket csinálnak, mint eddig soha, és különösen a színházi negyedben és Manhattan környékén, és alig tudtak eleget tenni a pénzért sorban állók igényeinek.”

a) Melyek voltak a válság első felszíni jelei, amelyeket az újságíró megfigyelt? Nevezzen meg hármat!

1. a tőzsdeügynökök izgatottak voltak/a spekulánsok elájultak/dühkitörések
2. újsághírek a tőzsde összeomlásáról/sokan elveszítették tőkéjüket
3. mindenki eladni akart/a zálogházak jó üzletet csináltak

b) Miért voltak izgatottak az ügynökök?

A részvények árának zuhanása miatt./Mindenkinek csak eladni akart./Senki sem vásárolt.

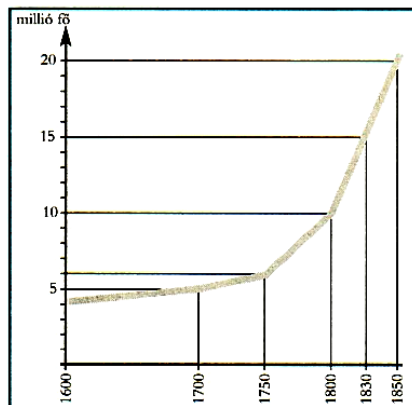
c) Miért veszítették el a spekulánsok egész tőkéjüket?

Mert a részvényeik elveszítették értéküket.

3. feladat

6/ . . .

A feladat a klasszikus ipari forradalommal kapcsolatos. Anglia népességnövekedését bemutató grafikon segítségével válaszoljon a kérdésekre!

- a) Mikor éri el a 10 millió főt Anglia népessége?1800
- b) Hány év kell ennek a megduplázásához?50
- c) Mikor lesz 15 milliós a lakosság?1830
- d) Melyik évtől kezd meredeken emelkedni a lakosok száma?1800
- e) Milyen gazdasági folyamatnak köszönhető ez? Az ipari forradalom.
- f) Mikor, milyen esemény miatt törik majd meg ez a demográfiai felfutás?
..... I. világháború (és az azt követő járvány).

4. feladat

16/ . . .

Egy képzeletbeli magyar osztálytablót lát az alábbiakban. A tablókép melletti tábla üres. A feladat, hogy a tablóképek alatt lévő információk *sorszámát* a megfelelő kép mellé beírja!

<p>2. 9.</p>			<p>5. 12.</p>
<p>7. 16.</p>			<p>4. 10.</p>
<p>8. 13.</p>			<p>3. 11.</p>
<p>1. 14.</p>			<p>6. 15.</p>

1. eredeti neve: Csermanek János; 2. a felvétel egy daguerrotip, azaz kezdetleges fotográfia; 3. esztergomi bíboros-érsek, hercegprímás; 4. idén ünnepeljük a költő születésének 100. évfordulóját; 5. 1871-ben az Osztrák-Magyar Monarchia közös külügyminisztere lesz; 6. ő a rendszerváltás utáni első miniszterelnökünk; 7. 10 évig volt egyfolytában magyar miniszterelnök; 8. Moszkvából tért haza; 9. Segesvárnál látták utoljára; 10. Abda mellett tarkón lőtték; 11. 1948 karácsonyán tartóztatják le; 12. Budapest első sugárútját (a kis földalattival) róla nevezik el; 13. az 1950-es évek első fele, mint korszak az Ő nevét viseli; 14. az 1956 utáni történelmi korszak névadója; 15. az MDF alapítója; 16. a Trianon utáni gazdasági és politikai konszolidáció névadója

5. feladat

7/ . . .

Alább néhány korabeli plakátot mutatunk be az 1920-as évekből. Válaszoljon a dokumentumokhoz kapcsolódó kérdésekre!

a) Mi a közös motívum mindhárom plakáton?

Magyarország erős/feltámadunk/kereszténység (kereszt).....

b) Mit szimbolizál a Horthy-plakáton rajzolt vörös hullámverés?

1919-et/a Tanácsköztársaságot/a kommunista veszélyt.....

c) Milyen eszközöket alkalmaz a plakát Horthy népszerűsítése érdekében?

1. Horthy a rend és nyugalom megtestesítője

2. A kormányzó erős kézzel kormányoz.....

3. A nemzeti érdekeket képviseli/kivezeti az országot a bajból.....

d) Melyik két kormánypárt szerepel a plakátokon?

Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártja (KNEP).....

Egységes Párt (EP).....

6. feladat

10/ . . .

A szövetségesek második világháborús győzelmét elemző történészi vélemények segítségével válaszoljon a kérdésekre!

1. „A német hadsereg kezdetben teljesítette a Barbarossa-terv előírásait, de ez is kevésnek bizonyult a végső győzelemhez. A légierő a Szovjetunióknak csak kis részét tudta megbénítani, mivel a repülők hatótávolsága a térhez viszonyítva korlátozott volt. Így nem tudta megakadályozni a haditermelés beindítását, a tartalékosok bevonultatását és újabb hadseregek felállítását. A vereség elkerülhetetlenné vált, mert a villámháború logisztikai hadviseléssé változott, ez pedig a szovjeteknek kedvezett.” (Lengyel Ferenc)

2. „Március kilencedikén Rommel hivatalosan is átadta az afrikai erők parancsnokságát Arnimnek, és Rómába repült. Ekkor a szövetségeseknek közel 300 000 emberük és 1300 harckocsijuk állt szemben a tengelyhatalmak 60 000 katonájával és 100-nál is kevesebb harckocsijával. Mégis, az esetleges kudarc lehetősége miatt, az angol-amerikai csapatok csak nagyon lassan folytatták előrenyomulásukat. A tengelyhatalmak vesztét végül is nem a harctéri vereség okozta, hanem inkább a fojtogató szövetséges blokádnak. Amikor Dönitz Rómába utazott újabb konvojok megszervezése érdekében, rá kellett jönnie, hogy az afrikai ellátásért felelős olasz flotta megszűnt létezni. Május elejére a tengelyhatalmak csapatai kifogytak az olajból, ellenállásuk megtört.” (Horváth Csaba)

3. „A Seelöwe (az angliai csata) és az azt megalapozó légi offenzíva német részről eleve kudarcra ítéltetett, mert a támadó rajok hatósugara korlátozott volt, így a Liverpool–Manchester–Hull-vonalról északra már nem tudtak bombázni. Egy–másfél óránál többet nemigen tudtak a brit légtérben tartózkodni üzemanyaghiány és a távoli bázisuk miatt, s ez az idő a rossz látási viszonyok és a brit légvédelem miatt sokszor véstesen lecsökkent. Szervezettségben, technikai felszereltségben, harci morálban, önállóságban és kezdeményezőkézségben a brit pilóták, csakúgy mint a légvédelemben dolgozó összes polgári és katonai személy, méltó ellenfelei voltak a németeknek.” (Barta Róbert)

- a) Lengyel Ferenc milyen három okra vezeti vissza a keleti fronton a németek vereségét?
1. a német légierő hatótávolsága korlátozott volt
 2. nem tudták megakadályozni a haditermelés beindítását/újabb hadseregek felállítását.....
 3. a villámháború logisztikai hadviseléssé vált
- b) Horváth Csaba szerint miért veszítettek a németek a déli fronton?
1. szövetséges fölény/ ember- és technikai fölény miatt
 2. szövetséges blokádnak.....
 3. az olasz flotta megszűnt.....
 4. a tengelyhatalmak kifogytak az olajból
- c) Milyen tényezőknek voltak köszönhetőek Barta Róbert szerint az angliai légi csata brit sikerei?
1. a támadók hatósugara korlátozott volt
 2. üzemanyaghiány/távoli bázis/rossz látási viszonyok.....
 3. a brit pilóták és a légvédelem hősiessége.....

7. feladat

10/ . . .

Az 1956-os forradalomról és szabadságharcról lesz szó az alábbiakban. Korabeli újságok képzeletbeli és valós címeiből talál válogatást. A feladata, hogy ezeket *időrendbe* tegye, megfelelő sorszámok segítségével! (Kezdje a legkorábbi eseménnyel!)

Sorszám	A korabeli újság cikkének a címei
10.	Hajnali Forgószél
4.	Nagy Imre miniszterelnök
5.	Sortűz a Parlament előtt
6.	Feloszlott az ÁVH!
1.	A tüntetés betiltva, majd mégsem!
8.	Kiléptünk a Varsói Szerződésből
9.	Tökölön Maléterék tárgyalnak a szovjet csapatkivonásról
7.	Vérfürdő a Köztársaság téren
2.	Nemzeti Dal a Petőfi szobornál
3.	Sztálin „kitette a csizmáit”

8. feladat

12/ . . .

Hazánk és a világ talán legjelentősebb kulturális és tudományos elismeréseit láthatja a táblázatban. „Ítéld oda” őket a legérdemesebb magyar művészeknek, tudósoknak! A kép alatti mezőbe írja be a megfelelő nevet a táblázat alatti listából!

Kossuth-díj	Széchenyi-díj	Oscar-díj	Nobel-díj
			
Cserhalmi György Töröcsik Mari Vásáry Tamás	Hankiss Elemér Nemeskürty István Vízi E. Szilveszter	Szabó István Zsigmond Vilmos	Gábor Dénes Harsányi János Kertész Imre Wigner Jenő

Cserhalmi György színész, Gábor Dénes fizikus, Hankiss Elemér szociológus, Harsányi János közgazdász, Kertész Imre író, Nemeskürty István történész, Szabó István filmrendező, Töröcsik Mari színésznő, Vásáry Tamás zongoraművész–karmester, Wigner Jenő fizikus, Vízi E. Szilveszter kutatóorvos, Zsigmond Vilmos operatőr

9. feladat

8/ . . .

A magyar állampolgárságról lesz szó az utolsó feladatban. Az 1993. évi LV. törvény szövegéből idézünk, mely az állampolgárság megszerzésének eseteit szabályozza. A dokumentum tanulmányozását követően válaszoljon a kérdésekre!

Alapelvek

- 1. §** (1) A magyar állampolgárok között az állampolgárság keletkezésének, illetőleg megszerzésének jogcíme alapján különbséget tenni nem lehet.
- (2) Senkit nem lehet állampolgárságától, illetve állampolgársága megváltoztatásának jogától önkényesen megfosztani.
- (3) E törvény
- a személy akaratszabadságának tiszteletben tartása mellett elősegíti a család állampolgárságának egységét;
 - elősegíti a hontalanság eseteinek csökkentését;
 - biztosítja a személyes adatok védelmét.
- (4) A törvénynek nincs visszaható hatálya. A magyar állampolgárságra azok a jogszabályok az irányadók, amelyek az állampolgárságra ható tények vagy események bekövetkezésekor hatályban voltak.

A magyar állampolgárok

- 2. §** (1) Magyar állampolgár az, aki e törvény hatálybalépésekor magyar állampolgár, továbbá az, aki e törvény erejénél fogva magyar állampolgárrá válik, vagy e törvény alapján magyar állampolgárságot szerez, amíg állampolgársága nem szűnik meg.
(2) Azt a magyar állampolgárt, aki egyidejűleg más államnak is állampolgára - ha törvény másként nem rendelkezik -, a magyar jog alkalmazása szempontjából magyar állampolgárnak kell tekinteni.

A magyar állampolgárság keletkezése

- 3. §** (1) Születésénél fogva magyar állampolgárrá válik a magyar állampolgár gyermeke.
(2) A nem magyar állampolgár szülő gyermekének magyar állampolgársága a születés napjára visszaható hatállyal keletkezik, ha másik szülője - teljes hatályú apai elismerő nyilatkozat, utólagos házasságkötés, továbbá az apaság vagy az anyaság bírói megállapítása alapján - magyar állampolgár.
(3) Ellenkező bizonyításig magyar állampolgárnak kell tekinteni:
a) a Magyarországon lakóhellyel rendelkező hontalan Magyarországon született gyermeket;
b) az ismeretlen szülőktől származó, Magyarországon talált gyermeket.

- a) Sorolja fel, hogy a törvény szerint ki tekinthető magyar állampolgárnak?
1. aki a törvény hatálybalépésekor magyar állampolgár volt.....
2. aki magyar állampolgárrá válik.....
3. aki magyar állampolgárságot szerez.....
- b) Sorolja fel, hogy a nem magyar állampolgár szülő gyermeke milyen esetekben válik magyar állampolgárrá?
1. ha a másik szülője magyar.....
2. ha magyarországi lakóhellyel rendelkező hontalan itt született gyermeke.....
3. ha ismeretlen szülőktől származó, Magyarországon talált gyermek.....
- c) Kizárja-e törvény a magyar állampolgárság mellett más állam állampolgárságát?
Nem.....
- d) Milyen segítséget ad ez a törvény a családoknak?
Elősegíti a család állampolgárságának egységét.....